శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే షడశీతితమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే షడశీతితమోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

బ్రహ్మన్ వేదితుమిచ్ఛామః స్వసారం రామకృష్ణయోః ।
యథోపయేమే విజయో యా మమాసీత్ పితామహీ ॥ **1** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

అర్జునస్తీర్థయాత్రాయాం పర్యటన్నవనీం ప్రభుః ।
గతః ప్రభాసమశృణోన్మాతులేయీం స ఆత్మనః ॥ **2** ॥

దుర్యోధనాయ రామస్తాం దాస్యతీతి న చాపరే ।
తల్లిప్సుః స యతిర్భూత్వా త్రిదండీ ద్వారకామగాత్ ॥ **3** ॥

తత్ర వై వార్షికాన్ మాసానవాత్సీత్ స్వార్థసాధకః ।
పౌరైః సభాజితోఽభీక్ష్ణం రామేణాజానతా చ సః ॥ **4** ॥

ఏకదా గృహమానీయ ఆతిథ్యేన నిమంత్ర్య తం ।
శ్రద్ధయోపహృతం భైక్ష్యం బలేన బుభుజే కిల ॥ **5** ॥

సోఽపశ్యత్తత్ర మహతీం కన్యాం వీరమనోహరాం ।
ప్రీత్యుత్ఫుల్లేక్షణస్తస్యాం భావక్షుబ్ధం మనో దధే ॥ **6** ॥

సాపి తం చకమే వీక్ష్య నారీణాం హృదయంగమం ।
హసంతీ వ్రీడితాపాంగీ తన్న్యస్తహృదయేక్షణా ॥ **7** ॥

తాం పరం సమనుధ్యాయన్నంతరం ప్రేప్సురర్జునః।
న లేభే శం భ్రమచ్చిత్తః కామేనాతిబలీయసా ॥ **8** ॥

మహత్యాం దేవయాత్రాయాం రథస్థాం దుర్గనిర్గతాం।
జహారానుమతః పిత్రోః కృష్ణస్య చ మహారథః ॥ **9** ॥

రథస్థో ధనురాదాయ శూరాంశ్చారుంధతో భటాన్।
విద్రావ్య క్రోశతాం స్వానాం స్వభాగం మృగరాడివ ॥ **10** ॥

తచ్ఛ్రుత్వా క్షుభితో రామః పర్వణీవ మహార్ణవః।
గృహీతపాదః కృష్ణేన సుహృద్భిశ్చాన్వశామ్యత ॥ **11** ॥

ప్రాహిణోత్ పారిబర్హాణి వరవధ్వోర్ముదా బలః।
మహాధనోపస్కరేభరథాశ్వనరయోషితః ॥ **12** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
కృష్ణస్యాసీద్ ద్విజశ్రేష్ఠః శ్రుతదేవ ఇతి శ్రుతః।
కృష్ణైకభక్త్యా పూర్ణార్థః శాంతః కవిరలంపటః ॥ **13** ॥

స ఉవాస విదేహేషు మిథిలాయాం గృహాశ్రమీ।
అనీహయాఽఽగతాహార్యనిర్వర్తితనిజక్రియః ॥ **14** ॥

యాత్రామాత్రం త్వహరహర్దైవాదుపనమత్యుత।
నాధికం తావతా తుష్టః క్రియాశ్చక్రే యథోచితాః ॥ **15** ॥

తథా తద్రాష్ట్రపాలోఽంగ బహులాశ్వ ఇతి శ్రుతః।
మైథిలో నిరహమ్మాన ఉభావప్యచ్యుతప్రియౌ ॥ **16** ॥

తయోః ప్రసన్నో భగవాన్ దారుకేణాహృతం రథం।
ఆరుహ్య సాకం మునిభిర్విదేహాన్ ప్రయయౌ ప్రభుః ॥ **17** ॥

నారదో వామదేవోఽత్రిః కృష్ణో రామోఽసితోఽరుణిః।
అహం బృహస్పతిః కణ్వో మైత్రేయశ్చ్యవనాదయః ॥ **18** ॥

తత్ర తత్ర తమాయాంతం పౌరా జానపదా నృప।
ఉపతస్థుః సార్ఘ్యహస్తా గ్రహైః సూర్యమివోదితం ॥ **19** ॥

ఆనర్తధన్వకురుజాంగలకంకమత్స్య -
పాంచాలకుంతిమధుకేకయకోసలార్ణాః।
అన్యే చ తన్ముఖసరోజముదారహాస -
స్నిగ్ధేక్షణం నృప పపుర్దృశిభిర్న్ననార్యః ॥ **20** ॥

తేభ్యః స్వవీక్షణవినష్టతమిస్రదృగ్భ్యః
క్షేమం త్రిలోకగురురర్థదృశం చ యచ్ఛన్।
శృణ్వన్ దిగంతధవలం స్వయశోఽశుభఘ్నం
గీతం సురైర్న్నృభిరగాచ్ఛనకైర్విదేహాన్ ॥ **21** ॥

తేఽచ్యుతం ప్రాప్తమాకర్ణ్య పౌరా జానపదా నృప।
అభీయుర్ముదితాస్తస్మై గృహీతార్హణపాణయః ॥ **22** ॥

దృష్ట్వా త ఉత్తమశ్లోకం ప్రీత్యుత్ఫుల్లాననాశయాః।
కైర్ధృతాంజలిభిర్నేముః శ్రుతపూర్వాంస్తథా మునీన్ ॥ **23** ॥

స్వానుగ్రహాయ సంప్రాప్తం మన్వానౌ తం జగద్గురుం।
మైథిలః శ్రుతదేవశ్చ పాదయోః పేతతుః ప్రభోః ॥ **24** ॥

న్యమంత్రయేతాం దాశార్హమాతిథ్యేన సహ ద్విజైః।
మైథిలః శ్రుతదేవశ్చ యుగపత్ సంహతాంజలీ ॥ **25** ॥

భగవాంస్తదభిప్రేత్య ద్వయోః ప్రియచికీర్షయా।
ఉభయోరావిశద్ గేహముభాభ్యాం తదలక్షితః ॥ **26** ॥

శ్రోతుమప్యసతాం దూరాన్ జనకః స్వగృహాగతాన్।
ఆనీతేష్వాసనాగ్ర్యేషు సుఖాసీనాన్ మహామనాః ॥ **27** ॥

ప్రవృద్ధభక్త్యా ఉద్ధర్షహృదయాస్రావిలేక్షణః।
నత్వా తదంఘ్రిన్ ప్రక్షాల్య తదపో లోకపావనీః ॥ **28** ॥

సకుటుంబో వహన్ మూర్ధ్నా పూజయాంచక్ర ఈశ్వరాన్।
గంధమాల్యాంబరాకల్పధూపదీపార్ఘ్యగోవృషైః ॥ **29** ॥

వాచా మధురయా ప్రీణన్నిదమాహాన్నతర్పితాన్।
పాదావంకగతౌ విష్ణోః సంస్పృశంఛనకైర్ముదా ॥ **30** ॥

రాజోవాచ
భవాన్ హి సర్వభూతానామాత్మా సాక్షీ స్వదృగ్ విభో।
అథ నస్త్వత్పదాంభోజం స్మరతాం దర్శనం గతః ॥ **31** ॥

స్వవచస్తదృతం కర్తుమస్మద్దృగ్గోచరో భవాన్।
యదాత్థైకాంతభక్తాన్ మే నానంతః శ్రీరజః ప్రియః ॥ **32** ॥

కో ను త్వచ్చరణాంభోజమేవంవిద్ విసృజేత్ పుమాన్।
నిష్కించనానాం శాంతానాం మునీనాం యస్త్వమాత్మదః ॥ **33** ॥

యోఽవతీర్య యదోర్వంశే నృణాం సంసరతామిహ।
యశో వితేనే తచ్ఛాంత్యై త్రైలోక్యవృజినాపహం ॥ **34** ॥

నమస్తుభ్యం భగవతే కృష్ణాయాకుంఠమేధసే।
నారాయణాయ ఋషయే సుశాంతం తప ఈయుషే ॥ **35** ॥

దినాని కతిచిద్ భూమన్ గృహాన్ నో నివస ద్విజైః।
సమేతః పాదరజసా పునీహీదం నిమేః కులం ॥ **36** ॥

ఇత్యుపామంత్రితో రాజ్ఞా భగవాన్ లోకభావనః।
ఉవాస కుర్వన్ కల్యాణం మిథిలానరయోషితాం ॥ **37** ॥

శ్రుతదేవోఽచ్యుతం ప్రాప్తం స్వగృహాంజనకో యథా।
నత్వా మునీన్ సుసంహృష్టో ధున్వన్ వాసో ననర్త హ ॥ **38** ॥

తృణపీఠబృసీష్వేతానానీతేషూపవేశ్య సః।
స్వాగతేనాభినంద్యాంఘ్రీన్ సభార్యోఽవనిజే ముదా ॥ **39** ॥

తదంభసా మహాభాగ ఆత్మానం సగృహాన్వయం।
స్నాపయాంచక్ర ఉద్ధర్షో లబ్ధసర్వమనోరథః ॥ **40** ॥

ఫలార్హణోశీరశివామృతాంబుభి -
మృదా సురభ్యా తులసీకుశాంబుజైః।
ఆరాధయామాస యథోపపన్నయా
సపర్యయా సత్త్వవివర్ధనాంధసా ॥ **41** ॥

స తర్కయామాస కుతో మమాన్వభూద్
గృహాంధకూపే పతితస్య సంగమః।
యః సర్వతీర్థాస్పదపాదరేణుభిః
కృష్ణేన చాస్యాత్మనికేతభూసురైః ॥ **42** ॥

సూపవిష్టాన్ కృతాతిథ్యాంశ్రుతదేవ ఉపస్థితః।
సభార్యస్వజనాపత్య ఉవాచాంఘ్ర్యభిమర్శనః ॥ **43** ॥

శ్రుతదేవ ఉవాచ
నాద్య నో దర్శనం ప్రాప్తః పరం పరమపూరుషః।
యర్హీదం శక్తిభిః సృష్ట్వా ప్రవిష్టో హ్యాత్మసత్తయా ॥ **44** ॥

యథా శయానః పురుషో మనసైవాత్మమాయయా।
సృష్ట్వా లోకం పరం స్వాప్నమనువిశ్యావభాసతే ॥ **45** ॥

శృణ్వతాం గదతాం శశ్వదర్చతాం త్వాభివందతాం।
నృణాం సంవదతామంతర్హృది భాస్యమలాత్మనాం ॥ **46** ॥

హృదిస్థోఽప్యతిదూరస్థః కర్మవిక్షిప్తచేతసాం।
ఆత్మశక్తిభిరగ్రాహ్యోఽప్యంత్యుపేతగుణాత్మనాం ॥ **47** ॥

నమోఽస్తు తేఽధ్యాత్మవిదాం పరాత్మనే
అనాత్మనే స్వాత్మవిభక్తమృత్యవే।
సకారణాకారణలింగమీయుషే
స్వమాయయాసంవృతరుద్ధదృష్టయే ॥ **48** ॥

స త్వం శాధి స్వభృత్యాన్ నః కిం దేవ కరవామ హే।
ఏతదంతో నృణాం క్లేశో యద్ భవానక్షిగోచరః ॥ **49** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
తదుక్తమిత్యుపాకర్ణ్య భగవాన్ ప్రణతార్తిహా।
గృహీత్వా పాణినా పాణిం ప్రహసంస్తమువాచ హ ॥ **50** ॥

శ్రీభగవానువాచ
బ్రహ్మంస్తేఽనుగ్రహార్థాయ సంప్రాప్తాన్ విద్ధ్యమూన్ మునీన్।
సంచరంతి మయా లోకాన్ పునంతః పాదరేణుభిః ॥ **51** ॥

దేవాః క్షేత్రాణి తీర్థాని దర్శనస్పర్శనార్చనైః।
శనైః పునంతి కాలేన తదప్యర్హత్తమేక్షయా ॥ **52** ॥

బ్రాహ్మణో జన్మనా శ్రేయాన్ సర్వేషాం ప్రాణినామిహ।
తపసా విద్యయా తుష్ట్యా కిము మత్కలయా యుతః ॥ **53** ॥

న బ్రాహ్మణాన్మే దయితం రూపమేతచ్చతుర్భుజం।
సర్వవేదమయో విప్రః సర్వదేవమయో హ్యహం ॥ **54** ॥

దుష్ప్రజ్ఞా అవిదిత్వైవమవజానంత్యసూయవః।
గురుం మాం విప్రమాత్మానమర్చాదావిజ్యదృష్టయః ॥ **55** ॥

చరాచరమిదం విశ్వం భావా యే చాస్య హేతవః।
మద్రూపాణీతి చేతస్యాధత్తే విప్రో మదీక్షయా ॥ **56** ॥

తస్మాద్ బ్రహ్మఋషినేతాన్ బ్రహ్మన్ మచ్ఛ్రద్ధయార్చయ।
ఏవం చేదర్చితోఽస్మ్యద్ధా నాన్యథా భూరిభూతిభిః ॥ **57** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
స ఇత్థం ప్రభుణాఽఽదిష్టః సహకృష్ణాన్ ద్విజోత్తమాన్।
ఆరాధ్యైకాత్మభావేన మైథిలశ్చాప సద్గతిం ॥ **58** ॥

ఏవం స్వభక్తయో రాజన్ భగవాన్ భక్తభక్తిమాన్।
ఉషిత్వాఽఽదిశ్య సన్మార్గం పునర్ద్వారవతీమగాత్ ॥ **59** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే శ్రుతదేవానుగ్రహో నామ షడశీతితమోఽధ్యాయః ॥